

יום שבת קודש פרשת וירא

י"ז מרחשוון תקפ"ז הרה"ק רבי מנחם מענדל זי"ע מקאסוב ב"ר יעקב קאפיל חסיד זי"ע. בעל האהבת שלום.

בספר מכתבי קודש מאת רבינו האמרי חיים זי"ע (מכתב טו) כותב רבינו זולה"ק; ובמיוחד שמחתי מזה שהנכם מתאספים בכל ליל ש"ק, לשירות ותשבחות לקל חי, זהו עיקר גדול להחזיק דרך הבעש"ט, להתנהג בחסידות ואני תפלה לשוכן שמים לעזור לכם לעלות מעלה מעלה בעבודת השי"ת בקדושה בטהרה ובשמחה.

וחלילה אשר במשך הזמן ירופה ההתאספות, עצת היצר היא למנוע התאספות חרדים, כמ"ש פרעה "לא תאספון" כדאיתא בספה"ק. כידוע מזקני הקדוש בעל "אהבת שלום" שאמר לו הבעל דבר שעל כל עבודתו יכול להסכים, זולת על ישיבת מרעים בבית מדרשו על זה ירעיש עולמות, וכ"ק זקני זצלה"ה נצח אותו גם בזה. עכלה"ק.

ובהזדמנות, בהיותו בטבריה, סיפר כ"ק אדמו"ר ה"אמרי חיים" זצ"ל את הסיפור הנ"ל אודות זקנו - באריכות, כי דרכם של חסידי רבנו היתה, להתאסף בבית מדרשו למסיבת מרעים, באהבה אחוה וריעות, לדבר בענייני תכלית דברי חיזוק והתעוררות, וסיפורי צדיקים, איש את רעהו יעזורו להתחזק בעבודת השי"ת, כדרכם של חסידים ואנשי מעשה, מקדמת דנא.

פעם בליל שבת קודש או במוצאי שבת, בשבתם בצוותא ב"עזרת הנשים" שבבית מדרשו באסיפת מרעים, לפתע נשמעו פסיעותיו של הרבי, בלכתו עם הפאנאטאפיל (נעלי בית מיוחדות) - כי רגליו היו כואבות וגרר אותן בכבידות. נכנס מרן בעל "אהבת שלום" וצעק עליהם: "ליידג-גייער'ס (הולכי בטל)! מה זה שאתם מבליים כאן בלילה? □ או שאתם יושבים ולומדים או שאתם הולכים לישון, אבל מה זה להתעכב באן באסיפת מרעים וסיפורי צדיקים?!"

כאשר שמעו המתכנסים את דברי רבם, נבהלו ותמהו מאד, כי אדרבה, עד היום שמעו ממנו כי התאספות מרעים היא מהדברים העומדים ברזומו של עולם, וכמה פעמים הזהירם על זה בתוקף ובעוז, ומה נשתנה היום? אבל כיון שרבם ציוה עליהם להפסיק, רצו לקיים דבריו, כי פחדו ממנו,

מלוח דמלכה - פרשת וירא

ורצו ללכת לבית המדרש, ללמוד. אך מה מאד השתוממו לראות, שהדלת נעולה מבחוץ, ואין להם שום עצה לצאת.

העיר אחד החסידים: "כיון ששמענו הרבה מפי רבנו על גודל ענין התאספות חברים יחד, וכעת גם הדלת נעולה - בואו נחזור לדבר דברי חיזוק והתעוררות", ואמנם, בדלית ברירה, כן עשו, ובשבתם בצוותא, סיפרו על מעשי תלמידי הבע"ש הק', וכדומה.

בטרם חלפה כמחצית השעה שישבו ושוחחו בדברים משיבי לב, נפתחה הדלת ורבנו שוב נכנס פתאום וצעק אליהם: "ליידיג-גייערס, מה זה - הלא כבר צייתי לכם להפסיק, ומה לכם פה כה מאוחר, לכו לביתכם!" - וכאשר רק יצא רבם רצו גם הם לצאת, וגם הפעם נשנה הדבר - הדלת היתה נעולה בלי אפשרות לצאת. גדולה עד למאד היתה תמיהתם. לאחר התייעצות קצרה, החליטו לחזור למקומותיהם ולהמשיך בשיחות הקודש.

בבוקר, בהפגשם עם רבנו, אמר להם: "בודאי תמוה בעיניכם על התנהגותו בליל אמש, אבל דעו לכם, כי כאשר ישבתם באסיפת מרעים באהבה אחוה וריעות, בדברי חיזוק וסיפורי צדיקים, בא אלי ה"בעל דבר" ואמר לי, שעל כל עבודתכם ותפלתכם הוא יכול עוד להסכים, אבל על ענין התאספות מרעים - בשום אופן לא יסכים וירעיש עולמות על זה, ואם לא אלך להפריע לכם, אזי הוא בעצמו ילך להפריע לכם - אף איים שאם לא אלך להשבית את אסיפתכם, אזי יניח את כל העולם ויתעסק בי. כדי להרגיע את היצר הרע, אמרתי לו כי אני אעשה זאת ואיננו צריך להטריח עצמו לשם כך. לא היתה לי ברירה ונאלצתי ללכת להפריע, אבל כיון שחשתי כי עקב גערתי תתפזרו □ נעלתי את הדלת מבחוץ שלא תוכלו לצאת, וכך נשנה הדבר בפעם השנייה, אבל אתם המשיכו בדרך זו גם להבא. עכלה"ק.

כאשר הרבנית הצדקנית אשת הרה"ק רבי יעקב קאפל חסיד זי"ע עמדה ללדת, היא הקשתה בלדתה, הלך רבי יעקב קאפל לבית המדרש להעתיך בעדה, ברוב בכיו נרדם, וראה בחלומו נר גדול על שלחנו, ומלאך מורה לו להדליקו, הוא הדליק את הנר, והקיץ משנתו, נתפעמה רוחו,

מלוה דמלכה - פרשת וירא

והוא קרא לשלשה מיושבי בית המדרש לפתור את חלמו, לפתע נפתחה הדלת ובתו מ' בלומא (לימים אשת השרף מסטרליסק זי"ע) בישרה: מזל טוב, אבא, אמא ילדה בן בשעטו"מ, ענה רבי יעקב קאפל ואמר: איני צריך עוד לפתרון החלום, כי ילד זה שנוולד לי יהיה הנר שיאיר לכל ישראל, ואף אמו הצדקנית העידה שבלידתו נתמלא הבית אורה, היה זה רביה"ק רבי מנחם מענל מקאסוב זצוק"ל זי"ע, בעל "האהבת שלום".

מילדותו ניכרו בו כשרונותיו הברוכים וטוהר יראתו, והכל ראו כי לאילנא רברבי יתעביד, בהיותו כבן שבע מתה עליו אמו הצדקנית, ורבי יעקב קאפל השקיע מעתה את כל מעייניו בבנו שהתעלה מיום ליום בתורה ובקדושה.

בהגיע לפרקו נשא את בתו של הרה"ח רבי שמואל שמחה זימל זצ"ל מקאסוב, אחיו של הרה"ק רבי יהושע מקאסוב זצ"ל שהיה מפורסם לבעל בכי המתרצה בדמעות לפני קונו, הוא עבר לקאסוב לבית חותנו ושקד שם על התורה ועובדת ה', אך ביותו כבן י"ח נפטר חותנו, ועול הפרנסה נפל על צוארו, שב רבי מנחם מענדל לטיסמניץ, עיר מגורי אביו, והחל לעסוק במסחר, כסף לא היה לו, והוא נטל סחורה בהקפה ומכרה ברווח מועט, אולם סוחר שנתן לו סחורה באשראי ראה את התמורתו בתורה ודביקותו בכוראו, את לבו הרחום ופזרנותו לעדקה, והגיע למסקנה שהכסף אינו בטוח בידי, שכן כשם שאמרו שהתורה לא תמצא בסוחרים ותגרים, כך המסחר לא ימצא בצדיקים ולמודנים.. לפיכך סירב להמשיך ולספק לו סחורה, רבי מנחם מענדל שנותר מחוסר פרנסה ניסה לשנות מקום ולעבור לקאלאמייא, שם פתחה הרבנית חנות זעירה לממכר פנינים, ומשלא הצליחו בכך חזרו לקאסוב שם התפרנסו בדוחק רב ממכירת סיד, עד אשר יצא טיבו של ה"אהבת שלום" בעולם והמונים שיחרו לפתחו.

כעבור שנים, כאשר ה"אהבת שלום" הפך לרבן של ישראל, היה אותו סוחר מתפאר באזני החסידים שעליהם להכיר לו טובה על סירובו להמשיך ולספק לרבי סחורה באשראי, שלולי כן, היה הרבי נשאר צדיק נסתר כל ימיו כאביו הקדוש!.

מלוח דמלכה - פרשת וירא

טרדות הפרנסה לא הפריעו את הרבי בהתעלותו, בהיותו כבן י"ט נפטר עליו אביו הק', והוא החל לשחר את פניהם של קדושי דורו, הראשון שבהם היה הרה"ק רבי משולם פייביש מזבאריז' זצ"ל זי"ע בעל "יושר דברי אמת", תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש והרה"ק רבי ר' מיכלע מזלאטשוב זי"ע, כמו כן נסע להרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה זי"ע אשר השפיע עליו רוב טובה בהשגות מרוממות.

הרה"ק רבי משולם פייביש מזבאריז' זצ"ל זי"ע נסתלק בכ' כסלו תקנ"ה, וכשלוש שנים לאחר מכן עלה הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה זי"ע לארץ הקודש, לאחר האברכים שקבל בפני הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה: על מי הרבי נוטש את הצאן, הצביע הרבי על ה"אהבת שלום" ואמר: על אברך זה! השתומם האברך, ניגש אל ה"אהבת שלום" ואמר לו: השמעת מה שהרבי אמר, נרתע ה"אהבת שלום" ואמר: מה פתאום, מה זה עלה על דעתך, שב האברך וסיפר לרבי שה"אהבת שלום" אינו מוכן לשאת בעול, השיבו הרבי: אל תדאג, הוא יהיה לרבכם! אבל האהבת שלום עדיין לא קיבל את הדיון, הוא דבק בהרה"ק רבי צבי הירש מנאדבורנא זי"ע, בעל "צמח ה' לצבי", אף הוא תלמידם של הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע ומזלאטשוב זי"ע, הרבי אף מינהו להיות שליח ציבור במניינו בימים הנוראים ולימדו את כוונות התפילה, אבל התנה עמו שיתפלל במהירות, לבל יתבטל ממציאאות בתפילות, למרות זאת, כאשר ה"אהבת שלום" הגיע למלכויות זכרונות ושופרות הוא התלהב עד כדי כך, שכמעט הגיע לכלות הנפש ונפשו יצאה בדברו, לולי נזכר מבעוד מועד ושב להתפלל במהירות.

בשנתו האחרונה של רבו למד עמו מידי לילה, מחצות, ורבו סמך ידיו עליו והרווהו ממעינינות חכמתו עד ליום כ' סיון תקס"ב, בה נסתלק לחיי עולם, אז שב ה"אהבת שלום" לקאסוב, ושקד על התורה מתוך הרחק.

סמיכה לרבי:

מלוה דמלכה - פרשת וירא

עוד מסופר, כי בנסוע הרה"ק לארץ ישראל, נסע אתו אחד מחסידיו. כשהגיעו לנמל ועמדו לעלות על האניה, פנה הרה"ק אל חסידו ואמר לו: "סע לקאסוב להרב רבי מענדיל, שהוא איש עני, ואמור לו בשמי, שאני מסמיך אותו לרבי".

כשהגיע הלה לקאסוב לחצר בית רבנו, מצא את הרבנית הצדקנית עומדת בחצר ומכבה סיד (את הסיד המקורי היו מזהלים במים, על מנת להכינו לסיוד), כדי למכור סיד "כבוי", אשר מזה פירנסה את בני ביתה, בעניות וברחוקות גדולה. ילדיה, ששחקו בחצר, אגב מרוצתם הפכו את החביות עם הסיד, שנשפך על הארץ, וכל עמלה היה לריק, כי לא נותר לה מזה למכור.

מתוך צער ועגמת נפש נכנסה הרבנית אל בעלה הקדוש, שישב ולמד בביתו בשקידה גדולה, ואמרה לו: "בוא וראה, מה עשו ילדיך!" וסיפרה לו על הנזק הגדול שנגרם.

"אז ס'איז שוין גאר שלעכט - ווערט גוט!" (כאשר כבר רע מאד, אזי נהיה טוב) - הפטיר רבנו. בו ברגע נכנס השליח הנ"ל ואמר: "הרבי ר' וועלוועלע שלחני לומר לכם, אז איהר מעגט שוין ווערן רבי" (הנכם רשאים כבר להיות רבי),

בצאתו פגש ביהודי אשכנזי שבא ממרחקים, עם בקשה לישיעה, אשר שאלו היכן גר הרבי? - הוא נתן לרבנו קוויטל פדיון של עשרה רייניש - ומאז התחיל להנהיג.

ומסופר עוד, כי בנסוע הרה"ק ר' זאב לארץ ישראל - והיה לו "עולם" גדול שנסע אליו - עזב את החסידים שלו על הרב ר' מענדלי מקאסוב בעל "אהבת שלום", שסמכו למלא מקומו, כי הוא היה תלמידו, והיה שולח (רבנו אל רבו, לטבריה) מדי שנה בשנה, ארבע מאות "אדומים" (בתור תמיכה באנשי שלומו של רבו).

ברכה גדולה הוענקה לרבנו מאת רבו - כי כאשר יצטרך לסכום כסף, הן רב והן מעט, למען מצוה או צדקה, ישיט ידו לתוך ה"שיפלאד" (מגירה), ויאמר בלשון זו: "בזכות רבי ר' וועלוויל, הושיעה נא!" -

מלוח דמלכה - פרשת וירא

ובטח תבוא מיד הישועה, וכפי מזלנו של המקבל כן המוצא ימוצא הממוון במגירה, אם מעט אם הרבה - לידעי, שהכל בא בהשגחה.

קיימת גם גירסה אחרת בנדרון, שסיפרה חסידים מדורות ראשונים, כי לרבנו היה חדר מיוחד שבו עמד שלחן ובו מגירה, וכשבא אליו אחד הנצרך למעות, היה פותח את המגירה ומוציא ממנה די מחסורו של המבקש ונותן לו, ובין החסידים התהלכה שמועה, שאליהו הנביא היה ממלא תמיד את המגירה בכסף.

הרה"ק ר' נפתלי צבי מראפשיץ זצ"ל זי"ע היה אומר; "בכוחנו להגיע לכל מדרגותיו הנוראות של הרב הצדיק מקאסוב, חוץ מאשר למלא את המגירה בכסף".

זמן קצר לאחר עלותו לארץ הקודש כתב לו רבו, הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה זי"ע, את המכתב המפורסם דלהלן:

"ב"ה, באתי על החתום היום יום א', שמאתמול ביום ש"ק ברכנו את החדש סיון, שיתחדש המלוכה שלו הן על עצמו והן על נפשות ביתו, שלא יזוז ממנו ומבניו ומבני בניו מעתה ועד עולם בכל הצטרכותם, שיהיה לו בחינת מלוכה הן מה שיצריך לנפשם והן לנפשות אחינו בני ישראל, שיקויים בו בכל חדשי השנה בבריאות הגוף והנשמה, ובתוך ברכתו ימשוך על עצמו ועל בניו ובניו ועל אחינו בני ישראל גם ברכתו בתוכו, וכל הנלוים אליו יתברכו, ויתחדש להם בכל חדשי השנה שפע טובה וברכה וחיים טובים, אמן,

הק' זאב וואלף מטשארני אוסטראה

חופ"ק טבריה עיה"ק תובב"א

מלווה דמלכה - פרשת וירא

במכתב הנ"ל חסר התאריך ואיננו יודעים בברור מתי נכתב, ברם בקונטרס "סיפורים יקרים" (עמוד 51) שבסוף ספר "כתבי קודש רמ"מ כתב: ...ואחר כך כשבא ר' וועלוואלי לאה"ק, כתב מכתב לר' מענדלי קאסובר הנ"ל (בעל מחבר "אהבת שלום") בזה הלשון:

היום טבלנו בנהר דינור וקידשנו את הלבנה וחיידשנו את המלוכה לו ולזרעו ולזרע זרעו אחריו עד סוף כל הדורות".

ומסתבר כי היה זה סמוך לעליית הרה"ק לארץ ישראל, שרצונו היה לחזק בזה את הנהגת רבנו על החסידים לאחר עליית רבם, ויתכן גם, כי היה זה לאחר הסתלקות הרה"ק המגיד מנדבורנא בעל "צמח ה' לצבי זי"ע", שאז התרחבה הנהגת רבנו, והרה"ק מצא לנכון לחזק את ידיו במצב החדש שנוצר. (כתר מלכות להרה"ח ר' נתן אל" רוס הי"ו עמוד נח)

במרוצת השנים קיבל רבנו מרבנו שני חלוקים לבנים - "חלאטין", אשר היו יקרים מאד בעיניו, אל המשלוח היה מצורף מכתב, בו כתב לו רבו, שיחזיק את החלוקים בחשיבות גדולה, יען כי המה מלבושיו ממש, שלבשם לאחר שטבל בנהר דינור.

רבנו נתן אחר כך חלאט אחד לבנו הרה"ק בעל "תורת חיים" זי"ע, וצוהו שלא ישנה סדר התפירות, כי קבלה בידו, שהחייט בעת שתפר אותו היה מיוחד יחודים בכל תפירה ותפירה, ה"תורת חיים" נתן את ה"חלאט" לבנו הרה"ק בעל "צמח צדיק" זי"ע, וכעבור זמן זה עבר בירושה לבתו הרבנית שרה ע"ה מסקאהל, והיא נתנה אותו במתנה לחתנה הרה"צ ר' פנחס מבארשא זצ"ל. ה"חלאט" השני היה בבית גנזיו של הרה"ק ר' משה מקאסוב זצ"ל - הוא וכן ה"צמח צדיק" היו לובשים אותם רק בראש השנה וביום הכיפורים בשעת התפלה.

גם לאחר שחלפו מעל למאה שנה מעת קבלת החלוקים, היו אלה שלמים וטובים. (כתר מלכות להרה"ח ר' נתן אל" רוס הי"ו עמוד סא)

מלכות קאסוב החלה:

מלוח דמלכה - פרשת וירא

ואכן היה ה"אהבת שלום" בחינת מלך, פעם, כאשר השיא את בנו הרה"ק מזאבלטוב זי"ע עם בתו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע אשר גדלה אצל הרה"ק ה"אורח לחיים" מזלאטשוב זי"ע, והמוחותן הניח ידו על כתפו של ה"אהבת שלום", נזעק גיסו השרף מסטרעליסק זי"ע ומחה בתוקף: הלא הרבי מקאסוב הוא בחינת מלך ישראל, ומי יהין להניח ידו על כתפיו של המלך! גם כאשר הרבי אמר שהוא מוחל ואין בכך כלום, טען הרה"ק מסטרעליסק שמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול!

משיח בן דוד:

רבינו ה"אהבת שלום" היה פעם בסעודת ראש חודש אצל גיסו הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע. באותה עת הסבו שם עוד צדיקים, ואחד מהם הניח את ידו על כתף ה"אהבת שלום". כשהבחין הרה"ק מסטרעליסק בכך, גער בו: "מהר חיש, הורד את ירך מעל כתפו, כי הוא משיח בן דוד!".

פעם הסביר הרה"ק ה"עטרת צבי" מזידיטשוב זי"ע, מדוע בקאסוב הולך הרבי בלבד בבגדי לבן בשי"ק, ואילו בזידיטשוב הולכים כך כולם, כי הרבי מקאסוב הוא בחינת מלך, ובמלך נאמר "בלעדיך לא ירים איש את ידו", מה שאין כן הרבי מזידיטשוב שהוא בחינת נביא, ובנביא נאמר "מי יתן כל עם ה' נביאים".

עבודתו בקודש היתה מופלאה, וכה מסופר: "העם העומדים בעזרה, כשהיו שומעים את תפילתו הזכה מפורש יוצא מפיו בקדושה ובטהרה, ושאגתו היתה כשאגת ארי, ודרכו בקודש היתה להתפלל לפני התיבה במקום עמידתו, ומחיצה היתה מפסקת בבית המדרש בינו לבין העם, ושמעו כל העם קול תפילתו בשפה ברורה ובנעימה, וכיוונו גם המה את לבם להתפלל בדחילו ורחימו ובנעימות הקול, ולא הרחיב אדם עוז בנפשו להביט אל הקודש פנימה.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

פעם אחת העיז איש אחד ועלה על כותל המחיצה הנזכרת להביט משם, ונרתע לאחוריו ונפל ארצה, ונשאר ממש כאבן דומם, ובקושי הקיצו אותו, ויספר האיש להם שראה את הרה"ק שהיה משתטח לארץ על פניו ואש מתלקחת סביבו כדמות מלאך, לכן הציץ ונפגע".

פעם שבת ה"אהבת שלום" אצל גיסו בסטרעליסק והתכבד על ידו להתפלל לפני העמוד תפלת קבלת שבת, היתה זו הזדמנות לראות את עבודתו בקודש מבלי הפסק מחיצה, והשרף גחן ולחש לתלמידו הגדול הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע: התבונן בגיסי הקדוש הרבי מקאסוב, ושים לבך לתפילתו, כי תפילת קבלת שבת שלו, כמוה כתפילת כל נדרי שלנו!

רבינו הקדוש המשיך את דרכו של אביו הקדוש בעבודת התפילה והיה יורד לפני התיבה בקול נעים וחזק, ונשמע קולו בבואו אל הקודש כשאגת הארי שנשמע היטב עד הרי קוסוב במרחק קילומטרים. וכפי שסיפר רבינו זי"ע בעל ה"אמרי חיים" כי רועי הצאן שעל הרי קוסוב היו מכוונים את הזמן לפי שאגות התפילה ששמעו מפי רבינו, והיו רגילים לומר: "הראבין כבר אמר - לחי עולמים!".

כך גם בתפילת קבלת שבת, בעת שהתפלל רבינו פסוק בפסוק את המזמור לדוד הבו לה' בני אלים, היו אומרים זה לזה: "פאניע ראבין סקאזיטע קול, קול, קול!" (אדון הרבי כבר אמר קול, קול, קול).

גם הרה"ק ר' צבי הירש בן החוזה' הקדוש מלובלין זי"ע שבת פעם בשב"ק אצל רבינו בקאסוב, בשובו לביתו סיפר לאביו את הליכות רבינו ואת רשמיו מהשבת באמרו: "כל העבודות שראיתי אצל הרב מקאסוב ראיתי גם אצלך, לבד מהמסירות נפש שלו בשעת אמירת 'מזמור לדוד הבו לה' בני אלים וגו'" בעת קבלת שבת, שלא ראיתי אצלך, כי כשהתפללתי מאחורי המחיצה המפרידה בינו לבין הקהל ושמעתי את כ"ז קולות יוצאים מפיו בהתלהבות יוצאת מגדר הרגיל, עליתי על הספסל והבטתי לפנים מן המחיצה וראיתי את הרה"ק נופל אחוריו על הארץ, כל אימת שהוציא מפיו קול משבעת הקולות בקדושה ובטהרה".

מלוה דמלכה - פרשת וירא

אודות העבודה העצומה וההתלהבות בקדושה שהיתה בבית מדרשו של רבינו בתפילת פסוקי דזמרה מעיד בספר "זכרון אשר" (עמ' ה) בשם הרה"ח רבי אברהם יוסף מבארשא שכאשר שבת בפעם הראשונה בעל רבינו הקדוש, עדיין לא היה רגיל בתפילה עילאית בבחינת "כל עצמותי תאמרנה". בשבת בבוקר, כאשר רבינו הקדוש עבר לפני התיבה, והתחיל בתפילת פסוקי דזמרה "הודו לה'", פתחו החסידים את פיהם בקולות אדירים, עד שמרוב הרעש לא היה יכול להצטמצם בתפילתו, והוכרח לחכות עד שהגיעו לתפילת שמונה עשרה, ואז נעמד להתפלל ביחידות.

והוסיף עוד, שבשעת פסוקי דזמרה נדמה בעיניו מרוב התלהבותו ודביקותו שכתלי בית המדרש עם הגג מתרוממים למעלה. וסיים: אם יבקשו ממני להעיד על כך, יכולני לספר זאת בתורת "הגדת עדות", ע"כ.

אודות אחת מעבודותיו הק' של רבינו קודם התפילה מסופר, כי בעת שנפרד מרבו הקדוש רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה זי"ע לארץ ישראל, ביקש רבינו הקדוש מרבו שיוכל להתקשר אליו ולראותו כל יום קודם התפילה ונענה לו רבו על כך, וכך היה דבכל יום קודם התפילה ניגש היה רבינו לחלון שבחררו והתבונן דרכו החוצה אל חלל העולם ולאחמ"כ נעמד בתפילתו. באחד הימים בהתבוננו כדרכו בקודם התפילה דרך החלון. פנה אנה ואנה כמחפש דבר מה, ומשמשו בקודש סבור היה כי מתאמץ הוא לראות דבר מה ואינו מצליח בכך - הלך ופתח את החלון לרווחה כדי שייטיב לראות כחפצו. נענה רבינו הק' ואמר לו: איני רואה עוד את רבי הקדוש שבארץ ישראל, שמע מינה שנסתלק לחיי עד.

גם במצות הצדקה התבונן רבינו זי"ע הכנה דרבה לקראת התפילה וכפי שסיפר רבינו זי"ע בעל ה"אמרי חיים", כי פעם אחת ישב רבינו הק' בבוקרו של יום ליד שולחנו, ועדיין לא הצליח להתפלל תפילת שחרית, בעבור לפניו אנשי שלומו עם צרורות משאלותיהם. נכנסה מחברתו בקודש, הרבנית הצדקת שיינא רחל וביקשה מהחסידים להתפזר, היות ובעלה רבינו הק' עדיין

מלוח דמלכה - פרשת וירא

לא התפלל. נענה רבינו הק' ואמר לה: איני יכול להתפלל, היות ולמולי עומד יהודי שצריך להשיא את בתו ולרש אין כל. עמדו שם כמה מעשירי עם, ובשמעם את צערו של רבינו הק' מיהרו איפוא והגישו לו את הסכום הנדרש, ורבינו הק' העבירו מיד לנזקק.

בשעה שמסר לו את הכסף, בקשו רבינו הקדוש, כי היות ובניו הק' רבי חיים ורבי דוד מתפרנסים מחנות בגדים בעיר, יואיל נא לקנות אצלם את הנדרש עבור מלבושי החתונה, הלא סירב, באומרו שהם מייקרים את המחיר, בעוד שחנויות אחרות אפשר להשיגם במחיר זול יותר, התעניין רבינו הק' אצלו על ההפרש, והוסיף לו גם את זאת, לקח הלאה את סכום ההפרש לעצמו ו....לא קנה אצלם.

ריקוד של מצוה:

וגם - לרבות, אהבתו של רבנו אל רבו, לא פגה עקב ריחוק המקום, על יחסו אל רבו וצאצאיו למדים אנו מהעובדא הנפלאה שסיפרה נכדת רבו, הרבנית פייגא יענטא אשת הרה"ק ר' דוד מטאלנא זצ"ל (בן הרה"ק ר' מאטעלע מטשרנאביל זי"ע) להרה"צ ר' זוסיא מטאלמיטש זצ"ל (חתן הרה"ק ה"תורת חיים" זי"ע) ולנכדה הרה"צ ר' מאטעלע מקולומייא זצ"ל (חתן הרה"ק ה"אמרי ברוך" זי"ע), מה שקרה לה בעצמה, וגופא דעובדא הכי הוה: אביה הרה"צ ר' ישראל אברהם זצ"ל (בן הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע) ואמה הרבנית ציזיא חנה ע"ה (בת הרה"ק רבי וועלוועלע מטשארני- אוסטראה) ארסו אותה עם בעלה הרה"צ מטאלנא, כששניהם היו עדיין ילדים קטנים, אך בהגיע תור החתונה, אביה כבר לא היה בעלמא הדין, כי הסתלק בשנת תקע"ד, ולאמה לא היה סיפק בידה די הוצאות החתונה ולא נדוניא ומלבושים, אפילו לפי ערך משפחה פשוטה, ובפרט לשנס מתניה לעשות חתונה עם מחותן כמו הרה"ק ר' מאטעלע מטשרנאביל.

אנשי העיר יעצו לאמה, כי אין עצה ואין תבונה, כי אם שיסעו שתיהן - האם והבת - להרה"ק מקאסוב, יען כי הוא מתלמידי זקנה של הכלה - רבי וואלף, ובפרט ששמעו הטוב הולך

מלוח דמלכה - פרשת וירא

למרחוק, שהוא זורע צדקות ומצמיח ישועות, והוא יטכס עצה עבורן. אמה אכן קיבלה את העצה, ונסעו לקאסוב.

בדרך רגליהן על מפתן ביתו, נחרד הרבי לקראתן. מיד קרא למשרתו ר' שמעון וציוהו, שיראה להכין אכסניה טובה ומעולה עבורן, וכל הכבוד שהוא רגיל לעשות למענו - יעשה בשבילן, ויתן להן די מחסורן, מזונות כיד המלך, ג' פעמים בכל יום - הכל על חשבון הוצאותיו. הן ישבו שם ימים אחדים להנפש מעמל הדרך.

אגב, האם לקחה איתה את התפילין של חותנה הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, והיא נתנה אותם במתנה לרבנו, התפילין האלו נפלו אחר כך בירושה להרה"ק ה"תורת חיים", ממנו עברו לבנו הרה"ק ה"צמח צדיק", אשר הורישם לבנו הרה"ק ה"אמרי ברוך", ממנו עברו לבנו הרה"ק ר' שמואל אברהם אבא מהורודנקה, שהעבירן לחתנו הרה"צ ר' מנחם מענדל חודרוב זצ"ל. כ"ק ארמו"ר ממונסי שליט"א רכש אותן, מיורשי הרה"צ מהורודוב. (כרם החסידות ב' עמ' קלט).

באחד הבקרים שלח הרבי לקרוא להן, וביקש לדעת את מטרת בואן. האם סיפרה לו את כל ונוכחת ושפכו שיחן לפניו. הרבי יעץ להן לשוב לאכסניתן ואמר, כי בקרוב יזמין אותן, וכן עשו.

כאשר הזמין אותן בשניה, אמר לכלה: "בתי, כלה נאה וחסודה, קומי שאי את הפארטיך שלך (סינור) והחזיקו ירך בו, כי מלא אמלאנו דינרי זהב" - ופתח את המגירה שלו, הפן מלא חפניו דינרים, עד כי מילא את הסינור מלא וגדוש, ואמר לאם:

"כפי הנראה, בעת תוכלי לעשות את החתונה בהרחבה. אילו היה בכחי, הייתי נוסע להשתתף בחתונה, אך כחי ואור עיני אינם אתי, גם הדרך הארוכה ומעבר לגבול הרחק הלאה - מונעים אותי. ברם ברצוני לקחת חבל בשמחתכם על כל פנים בריקוד "מצוה טאנץ", הנהוג בישראל, לכן בואו ונצא לקראת כלה" - ומיד שלח לבית המדרש לקרוא כמה מנגנים, שישירו ויזמרו וימחאו כפיים.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

הרבי, לאחר שלבש בגדי שבת, הוציא מטפחת מאמתחתו, אחז בקצה האחד והושיט לכלה את הקצה השני, ורקד כנגדה זמן מזה, ברינה ושמחה ובדביקות גדולה. לאחר מכן נפרד מהן ופטרן לשלום.

וסיימה הרבנית, כי תמהה מאד על הסך הגדול של דינרים שנתן לה הרבי, אבל אחר כך שמעה, כי אלה היו מתוך המגירה שזכה לה הרבי כתוצאה מברכת אביה (כמוזכר למעלה).

עוד סיפרה הרבנית, כי סכום ה"אדומים" שקיבלה היה ג' מאות (סכום נכבד מאד), מלבד מלבושי החתונה שנתן לה הרבו מקאסוב, ממה שהכין למען בתו שרה לאה - הכל מסר לה.

ישועה בלמברג:

בכפר קטן סמוך לקולומייא, התגורר אחד מחסידי רבנו. בהגיע בתו לפרקה, עשה שידוך איתה בשעה טובה, אך דחיקא ליה שעתא ולא היה מסוגל לעמוד בהתחייבותו לסלק את הנדוניא שהבטיח, כפי שהיה נהוג לתת בימים ההם. לאחר התייעצות עם זוגתו, לא ראה עצה אחרת כי אם לנסוע אל הרבי, לבקש ברכתו לישועה, ואמנם כן עשה. בבואו אל הקודש פנימה והשיח את מר לבו, הפטיר רבנו:

"דעתי, שתסע ללבוב-למברג" - ופטרן לשלום, בלי לפרט לו אל מי לנסוע ומה לעשות שם. החסיד היה, מעולם לא דרכו רגליו בעיר המעטירה ההיא, הוא רק ידע דרך אחת - לנסוע לקאסוב אל הרבי, ועתה ששמע תשובת רבנו לנסוע ללבוב, הרהר בלבו, כי הרבי כנראה רק דחהו בהצעתו, שהרי לא אמר לו מאין יבוא עזרו שם, שום כתובת אל מי לפנות.

בשובו לביתו וסיפר לזוגתו את תשובת רבנו, היא התקוטטה אתו, באמרה, כי בודאי הוא לא הסביר נכונה את מצבם ואת דאגתם, ואין עצה אחרת מאשר לנסוע שוב אל הרבי ולהפעיר בו לישועה קרובה לבוא.

מלוח דמלכה - פרשת וירא

בבואו אל רבנו וסיפר כי אשתו לוחצת עליו להביא ישועה מהרבי, ענהו רבנו; "הלא אמרתי לך, שתסע ללמברגו!" - ואיחל לו הצלחה רבה.

היהודי נסע לביתו דרך קולומייא, ובהיותו בשוק שם, ראה עגלה עומדת וסביבה נעשות הכנות ליציאה לדרך, כאשר שאל את בעל העגלה לאן פניו מועדות, השיב הלה: "למברגו".

חשב היהודי בלבו, שמא זימנו לו מן השמים את הנסיעה הזו, כדברי הרבי, ולאחר שהשתווה עם בעל העגלה על מחיר הנסיעה □ יצאו לדרך. אמנם בלבו התעוררה דאגה, איך יתגבר על כל הבעיות הכרוכות במטרת נסיעתו לעיר הגדולה הזו, אבל התקוה קיננה בלבו, בו בזכות ברכת הרבי יזושע בכל משאלות לבבו לטובה.

בהגיעו שמה, השאירו העגלון במרכז העיר, והנה מצא את עצמו עומד במקום זר, בלי מודע ומכר, עומד משתאה ומשתומם, מחריש לדעת, אל מי לפנות שיוכל לסייע לו בעצה טובה. הוא התעניין בדבר איזו אכסניה, ובעזר השי"ת מצא זאת בביתו של "מלמד" אחד. בשיחה שהתפתחה ביניהם, סיפר היהודי על מטרת בואו - כי מחוסר אמצעים הוא להשיא את בתו הבוגרת ששידך אותה, ועל פי עצת רבו מקאסוב בא לעיר הזו, על כן ביקש את המלמד, שיעשה לו טובה לטכס אתו עצה כדת מה לעשות.

ענהו המלמד, כי הדבר היחיד שיכול הוא לפעול למענו, שירשום לו את שמות הגבירים בעיר, אשר אליהם יפנה לבקש עזרתם □ ומיד הכין לו רשימה, והיהודי יצא לדרך.

הראשון ברשימה היה גביר, בעל תנות גדולה. בהכנס אליו החסיד ונתן לו שלום, אמר לו הלה: "הנני רואה שרצונכם לשוחח אתי על דבר מה, אך לצערי עתה אין לי פנאי, סילחו לי מאד, סורו לביתי, שנמצא לא הרחק מכאן, וכעבור זמן מה אבוא לדבר אתכם".

ויבוא האיש הביתה, והמתין לבעל הבית. כעבור כשעתיים אמנם בא, אך גם הפעם הצטרק, כי אין שעתו פנויה כרגע, אלא מבקשו שישאר להתאכסן אצלו עד הערב, שם יאכל ארוחתו, אזי

מלוה דמלכה - פרשת וירא

יוכל לדבר אתו בשלוה ובנחת, בדלית ברירה נאלץ האורח לקבל את הצעת הגביר ונשאר בביתו, הגם שעשה זאת בלב כבד, כי לפי קבלת הפנים הצוננת, לא ראה תקוה גדולה לסיוע ממשי מצד הגביר, אולם שם מבטחו בד' ובדברי הרבי.

לאחר ארוחת הערב, פנה אליו הגביר ושאלו את מטרת בואו אליו. סיפר לו האורח את מצבו הקשה, וכי הרבי מקאסוב שלחו הנה, להוושע בפקודת ישועה ורחמים.

לשאלת הגביר באיזה סכום התחייב לנדוניא ומה הן יתר ההוצאות הדרושות להשיא את בתו, נקב היהודי בסכום מסוים. מיד ציוה הנגיד למשרתו לקחת פנס, ויחדיו הלכו לחנותו. הגביר הורה למשרתו להגיש סוגי בגדים, סחורות שונות ועוד הפצים הנחוצים לצורך הנשואין, הכל נארז בחבילות גדולות, לזה הוסיף סכום כסף נכבד ליתר ההוצאות הדרושות, וציוה להעביר הכל לאכסנית האורח - בבית המלמד, היהודי עמד כהמום ומבוהל, באין יודע האם הוא חולם או שהוא רואה את הדברים בהקיץ, ברם בכל זאת, הרי ראה כי זו מציאות. בקול נרגש הוא הודה לגביר על טוב לבו, וברכו בעד פעלו הכביר.

למחרת היום הזדמנה לו עגלה לקולומייא, שהסיעתו למחוז הפצו. אך לא לביתו נסע, אלא תחילה כיוון דרכו לקאסוב, לבשר לרבנו על אשר ארע לו ולהודות לו על ברכתו להצלחה.

מיד בהכנסו אליו, עוד לפני שהספיק לספר דבר מה, הפטיר רבנו:

"נו, לעמבערגר סוחר - סחרת היטב בלבוב?! - והיהודי סיפר לו איך ומה ארעהו.

כעבור מספר שנים שוב זקוק היה אותו יהודי לכסף, והחליט לצאת לדרך - ללמברג, והפעם הרי ידע אל מי לפנות - אל הנגיד ההוא נדיב הלב, בתקוה שיעזור לו כמקודם. בבואו אליו וסיפר לו מטרת בואו, נתן לו הגביר נדבה קטנה מאד. לשאלת היהודי, הרי בפעם הקודמת העניק לו בהרחבה רבה, ועל זה הסתמך לבוא גם הפעם, השיבו הגביר! "אכן, אז נסעתם בתקוה לישועת השי"ת שיעזור לכם, נתן לי הקב"ה רחמנות בלבי לרחם עליכם ביד נדיבה, הפעם נסעתם בבטחונכם עלי, וכי מה יכול בשר ודם לעזור...".

מלוח דמלכה - פרשת וירא

את העובדה סיפר החסיד הישיש ר' יהושע לייב ז"ל בן הגה"צ ר' יצחק לנדמן (תלמיד רבנו) זצ"ל, אבד"ק ויז'ניצא, בעת עריכת השלחן של הרה"ק ה"צמח צדיק" זי"ע, בטו"ב מרחשון, יומא דהילולא של רבנו - אשר בעצמו היה עד למעשה הזה.

העיר על כך ה"צמח צדיק": "ראו כמה גדול כח זקני, שלא רצה לעלות לעולמות יותר גבוהים, כדי שלא ישכח גם הנחוץ לעולם השפל הזה ויוכל להתנהג עם אנשי שלומו כאשר בחיים חיותו", כמובא ב"נזר החיים" (פרק ו סעיף ג). ר' גרשון מהרי ויז'ניצא, בכל פעם כשהצטרך להשיא אחד מילדיו, היה נוסע אל רבנו ומקבל ממנו כדי הוצאות הנחוצות לו.

סיפר נכדו של רבינו זי"ע הרה"ק ר' משה מקאסוב זי"ע בעל "לקט עני": לזקני הרה"ק ר' מנחם מענדיל מקאסוב היה חסיד בעיר יגולניצה ור' אפרים שמו - והחסידים קראוהו ר' פרויקה. ר' אפרים זה היה תלמיד חכם מופלג, והיה נחשב לבעל מדרגות ומידות רמות. הוא היה סוחר, בעל חנות, וביתו היה פתוח לרווחה לכל עני ודל, ונתן מעשר מכל אשר הרוויח. אלא ששתי "תאוות" היו לו לר' אפרים בעולמו: לפטור את כל העולם כולו מן הדין, ולגילוי אליהו. ידע ר' אפרים, כי הא בהא תליא - אם יתגלה לו אליהו הנביא, ישיעוהו לפעול בשמים, לפטור את כל העולם כולו מן הדין.

עשה ר' אפרים מה שעשה □ סיגופים ותיקונים, התענה ימים רבים, אולם אליהו לא נתגלה לו. ר' אפרים התעקש מאד, כיוון כוונות בתפילתו, המסוגלות לגילוי אליהו □ אך כיסופיו לא נתמלאו.

אזי בא אל רבו הצדיק רבי מענדלי, בקובלנא: היתכן? .. הסתכל בו רבי מענדלי בעיניו הטהורות, אחר כך ענהו בלשון שאלה:

"אפרים, אפרים! הטרם תדע שאליהו אינו מתגלה אלא למי שזכה להיות בעל רוח הקודש?" - ויותר לא אמר.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

באותה שעה גמר ר' אפרים בדעתו, וקיבל על עצמו לכוון בתפלתו להשגת רוח הקודש. ימים ושנים התפלל על כך, אבל תוחלתו נכזבה, למגינת לבו, ונשארה ללא מענה. מרוב צער וסיגוף, חלה ר' אפרים במחלה אנושה.

כשהודיעו בני ר' אפרים להרה"ק שאביהם חולה מסוכן הוא, צוה הצדיק לרתום תיכף את מרכבתו, על מנת לנסוע לבקר את ר' אפרים החולה. רב היה המרחק, אבל רבי מענדיל'י, לא בלבד שנכסף לקיים מצות "ביקור חולים", אלא שהתכוון גם לעמוד על סיבת המחלה, היינו על איזה עוון באה זו על ר' אפרים התם, אשר לא הגיע עדיין לחמשים שנה. בהגיע הרה"ק לפנות ערב ליגולניצה, סר תיכף אל בית החסיד החולה, ומצאהו כשהוא מתפלל תפלת מנחה בכוונה עצומה. לאחר שסיים ר' אפרים את השמונה עשרה, נתן שלום לרבו, בהכנה רבה.

"ר' אפרים - שאלו הרה"ק □ אפשר נתגלה לך אליהו, ומרוב הפחד מפניו - חלית?"
 "לא ולא - השיב ר' אפרים □ להשגת רוח הקודש עדיין לא זכיתי, ולגילוי אליהו על אחת כמה וכמה!" □ והרצה החסיד לפני רבו בדמעות שלישי את צערו הטמון בלבו, על שטרם נענה לעתירותיו.

"לא זכית להשגת רוח הקודש □ ענהו הצדיק - מפני שלא דרך ה' בחרת, כי סיגפת את גופך. התפללת אמנם ולבך לשמים, אך כוננתך לא היתה לשם שמים, רק לצורך עצמך, היינו לשם השגת רוח הקודש, ובה קלקלת הכל. האם שכחת דברי הזוהר הקדוש (בשלחנז), כל בר נש דאתי ליחדא שמא קדישא, ולא אתכוון ביה בלבא ורעותא ודחילו, בגין דיתברכון ביה עלאי ותתאי, רמאן ליה צלותיה לבר, (כל בן אדם שבא ליחד שמו הקדוש ולא כיון בה בלב ורצון ויראה, שיתברכו בו עליונים ותחתונים, משליכים לו תפלתו לחוץ), ועתה קבל נא עליך מהיום והלאה שלא תסתגף, ורק תכוון לפירוש המלות □ ותבריא בגופך, ואם גופך יהיה בריא, תשיג גם רוח הקודש.

לגנזי מרומים:

לא ארכו ימי רבנו הקדוש ה"אהבת שלום" עלי חלד, כי במיטב ימיו, בטרם מלאו לו ששים שנה, אפסו כחותיו הגופניים. במרוצת הפרקים אמנם הוזכר מפעם לפעם על חולשה בבריאות גופו,

מלוה דמלכה - פרשת וירא

אך על קורותיו באחרית ימיו, לא נותרו לנו כי אם ידיעות מזערות. "בשנה שנפטר, בערב סוכות הוא שכב על מטתו מפני חולשתו, וכמה אברכים עמדו בחדרו והכינו את ה"ארבע מינים" לפני כ"ק זצל"ה...".

והנה הגיע אותו יום מר ונמהר, אשר בו איתקטר רבנו בקטירא, ונקרא לשכון בשמי מעונים, בעלמא דקשוט - ב"ז במרחשון שנת תקפ"ו, בשבת קודש פרשת וירא. הוא נטמן בעירו קאסוב. על פרט מסוים סיפר כ"ק אדמו"ר ה"אמרי חיים" ז"ע, כי את גופו הקדוש והטהור של רבנו לא-טבלו במקוה טהרה לאחר הסתלקותו, אלא שפכו עליו ט' קבין, וכי כן היה המנהג בקאסוב.

מצבת קודש:

על הציון של ה"אהבת שלום" ז"ע יש מצבה, ואילו אצל ה"תורת חיים" ז"ע לא הציבו מצבה.

קדושת ארץ ישראל:

כמוזכר (בספר כתר מלכות פרק ד טע"ף ב), התבטא הרה"ק ר' ארון לייב מפרמישלאן זצ"ל, שרבנו כה חשוב, כי בבוא העת, לאחר פטירתו יביאו את קדושת ארץ ישראל למקום מנוחתו.

(בספר "דורש טוב" עמ' ל"ח כתוב: "וכמו שמספרים בשם הבעש"ט, שאמר כי פעל אצל הש"י, שמקום קבורתו יהיה ארץ ישראל ממש").

ובספר בעל שם טוב על התורה בקונטרס "מאירת עינים" אות ע"ט מביא, כי הרה"ק ר' נחום מטשרנובל זצ"ל היה על ציון הבעש"ט הקדוש בימות החורף, והיה אז שלג רב וכפור גדול וחזק, והוא עמד ליד הציון הקדוש בפוזמקאות בלא מנעלים. כאשר שאלוהו בתמיהה על כך, אמר שהוא מכוון ועומד על הרצועה של ארץ ישראל, לכן אינו מרגיש את הקור).

במרוצת השנים התחזרה אמיתות הדבר במציאות, על פי מעשה שהיה בשלהי שנת תרכ"ט נסע הרה"ק ר' יחזקאל משינובה זצ"ל לחונן את עפרה של ארץ ישראל, ולאחר ששהה בה יותר משנה, חזר לביתו בתחילת שנת תרל"א.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

זמן קצר לאחר מכן נסע הרה"ק בעמח"ס "דברי יחזקאל" משיניאווע זי"ע לקוסוב להיות על ציון קדשו של האהבת שלום זי"ע והתאכסן בבית מו"ה ר' פנחס יוסף חתנא דבי נשיאה של התורת חיים זי"ע, על ציון קדשו שהה זמן רב ובחזרו אמר לר' פנחס יוסף טעם כזה שהרגשתי על הציון לא הרגשתי רק בארץ ישראל, על זה ענה לו ר' פנחס יוסף אתם מעלימים ממנו כי בטח אתם יודעים מה שאמר הרה"ק ר' ארון לייב מפרימישלאן על האהבת שלום זי"ע לכן אתם אומרים כך, ויען הרה"ק משיניאווע זי"ע לא אינני יודע מזה אם כן אמר ר' פנחס יוסף אתכם הסליחה, וסיפר לו אשר האהבת שלום וגיטו הק' רבי אורי השרף מסטרעליסק זי"ע בהיותם אברכים נסעו להרה"ק ר' ארון לייב זי"ע ובבואם לביתו שאל הרה"ק ר' ארון לייב את בנו הקטן ר' מאירל מי משני האברכים נראה לו יותר, ויען הרה"ק ר' מאירל על השרף מסטרעליסק זי"ע שהוא נראה לו יותר יען שהרה"ק השרף היה גבה קומה ובעל צורה והאהבת שלום זי"ע היה קצר קומה, וענה לו אביו הק' ר' ארון לייב אמת, ר' אורי יגדל מאד ויגיע למדרגה כזו שלאחר פטירתו יעבירוהו לארץ ישראל אבל האהבת שלום יגדל ביותר עד שלאחר פטירתו יביאו ארץ ישראל לתוך קברו, וסיים ר' פנחס יוסף חשבתי שידעתם מהמעשה לכן אמרתם שהרגשתם טעם ארץ ישראל על הציון אבל עכשיו שאתם אומרים שלא ידעתם מהמעשה אתכם הצדק ובסיום אמר כ"ק אש"ל שמוה"ר ר' פנחס יוסף היה איש אמת... (הסיפור הנ"ל בנוסח זה מובא בקונטרס "אור החמה" חלק ב' סיפורים שרשם הרה"ח ר' לוי ויזניצר הי"ו)

הרה"צ ר' משה אריה לעזו שליט"א, האדמו"ר מטעמעשוואר, מוסיף פרטים בנדון: "שמעתי מפה קדשו של הרה"ק ר' אברהם יהושע זצ"ל מנאסוד, שרבו הגה"ק בעל "דברי יחזקאל" זי"ע משינובה, בהיותו על ציון הרה"ק ה"אהבת שלום" נשתחה זמן רב, וכאשר בא לבית הרה"צ ר' פנחס יוסף והרה"צ שאלו לפשר הדבר, למה איחר לבוא, השיבו, שהרגיש שם קדושת ארץ ישראל ולא היה יכול לפרוש משם. כאשר שמע את דבריו בנו (של ה"אהבת שלום") הרה"ק ר' חיים בעל "תורת חיים" זצ"ל, העיר על זה, שאמת ונכון הדבר, כי כן אמר אביו הקדוש זי"ע, שהוא קידש את עצמו, שיהיו הד' אמות שלו מקודש בקדושת ארץ ישראל".

מלוח דמלכה - פרשת וירא

הציון הקדוש:

מרח האדמו"ר בעל "אמרי חיים" זי"ע היה מספר, כי אביו הסבא קדישא בעל "אהבת ישראל" זי"ע היה נמנע מלהשתטח על ציון זקנו הרה"ק "אהבת שלום", והסיבה לכך נעוצה בעובדה דלהלן;

פעם כאשר הרה"ק ה"תורת חיים" הלך להשתטח על ציון אביו הרה"ק "אהבת שלום", אמר לו אביו: "חיים! אניעו! בני, עס איז מיר זייער עלינד דא אליין (אני שוכן פה לבדי, בודד), הצטרף נא אלי! למה לך כל העולם הזה עם הבלי, עדיף לך להשאיר כאן בעלמא דקשוט!".

והעיר מרח האמרי חיים זי"ע: "ה"תורת חיים", שהיה "תקיף קדוש", דחה את הצעת אביו, אבל מחשש שמא יפציר בו שוב לקבל את הצעתו, נמנע מאז מלבקר ליד ציון אביו, ובימא דהילולא שלו היה נוהג להכנס לחדר בנו הרה"ק ר' מנחם מענדל זצ"ל מויזניצא, בעל ה"צמח צדיק" □ וכאשר התגורר כבר בויזניצא היה נוסע אליו לשם - ולידו היה אומר את התפלות שנוהגים לומר על הציונים הקדושים - המובאים בספר "מענה לשון" - בהסבירו לבנו: "אתה הרי נקרא על שם אבי הקדוש □ אומר כאן את התפלות ופרקי התהלים לעילוי נשמתו" וחלק גדול מיצאצאיהם גם כיום נמנעים מלהתקרב לציון הק'.

ברם מסופר, כי פעם התבטא ה"אמרי חיים", שאמר לו דודו הרה"ק ר' חיים מאנטניע זצ"ל, כי יש בענין זה טעם יותר גדול, והוא כמוס אצלו.

ואילו הג"ר מענדל שניבלג זצ"ל (שליט"א), אבד"ק מנטשטטר מספר בשם אביו הגאון רבי דוד זצ"ל הדיין דויזניצא, כי לאחר הסתלקות רבנו קברו סמוך לקברו אדם פלוני, אשר לא היתה דעתו של רביה"ק ה"תורת חיים" נוחה הימנו, ומכך שמצא לו מקום לנוח שם, ואמר בלשון קדשו : "מ'האט מיר פארשטעלט דאס וועג" (הסתירו בפני את הדרך, כלומר הגישה אל אביו הק').

כ"ק אדמו"ר זצוק"ל (שליט"א) ממאנסי מספר, ששמע מכ"ק אדמו"ר זי"ע בנוסח זה: איני יודע טעם ברור בדבר, יתכן כי הסיבה היא שה"תורת חיים" לא רצה לעבור ליד קבר מסוים שהיה שם בדרך לציון ה"אהבת שלום".

מלוה דמלכה - פרשת וירא

בכמה הזדמנויות סיפר, כי לפני נשואיו נסע אתו אביו הק' לקאסוב, להשתטח על ציון אבותיו - הרה"ק "אהבת שלום" והרה"ק ה"תורת חיים" - זי"ע. לאחר שהתפללו על ציונו של ה"תורת חיים", אמר לו אביו הק', שיעלה אל הציון של ה"אהבת שלום" - שנמצא על גבעה - באמרו: "אנו איננו הולכים - אתה לך!" ואכן עלה לשם, ושהה שם זמן ניכר, ואילו אביו הסבא קדישא נשאר למרגלות הגבעה, להמתין לו (לפי דברי הרי"ן דויזניצא, גם הס' הלך לפני חתונתו לטפוף שיח ליד הציון הק').

שח רבינו זי"ע:

"אני הייתי כמה פעמים בציון ה'אהבת שלום' - פעם אחת בהיתר - היה זה לפני חתונתי, הייתי עם אאמו"ר הק' בציון ה"תורת חיים", ואח"כ אמר לי אבי: עלה אל ה'אהבת שלום! [כ"ק ארמו"ר זצוק"ל (שליט"א) ממאנסי מספר בשם מרן זי"ע, שהס"ק אמר אז לרבינו: "דו האלטסט דאך פאר א חתונה, גיי ארויף" - הרי הנך לפני החתונה, עלה לציון].

אבי הק' נשאר לשבת למטה, ואני עליתי אל הציון [רבינו היה מתאר, שה"תורת חיים" קבור למטה, ואילו ה"אהבת שלום" על הגבעה למעלה]. ואף שהייתי אז לפני חתונתי 'און כ'האב מיר געוואלט א-ביסעל אויס רעדן דאס הארץ' [רציתי להשיח את ליבי מעט], אעפ"כ המתין לי אבי זי"ע כל אותה שעה.

לאחר מכן הייתי פעם נוספת על ציון קדשו, זוייל עס האט מיך זייער געברענגט' [בער אצלי מאור] להיות על ציונו, 'און קיין רעכטין טעם האב אין נישא געוויסט' [את הטעם הנכון למה אין הולכים לציונו לא ידעת], לכן 'התגנבת' פעם נוספת לציונו".

וסיים רבינו זי"ע: "די נשמה האט זיכער געהאט א תיקון; איך ווייס? איך האב מיך מחיה געווען" [לנשמה וודאי היה תיקון; אני יודע? אני החייתי עצמי]. ובפעם אחרת סיים רבינו זי"ע: "איך האב געפילט אז דאס הארץ איז מיר אויפן פלאץ!".

מרן סיפר פעם בליל ההילולא של ה"אהבת שלום" לאחר תפילת ערבית, כשנכנסו המתפללים

מלוח דמלכה - פרשת וירא

לחדרו הק' להתברך בברכת "לחיים", כי שלוש פעמים התפלל ע"י ציון ה"אהבת שלום" - פעם לפני נישואיו, ועוד פעמיים ניגש לשם "בגניבה" - פעם היה בבית החיים עם קהל (היתה לווייה משפחתית) והתפללו ליד הציון של ה"תורת חיים", ומרן המתין שהנוכחים יסיימו תפילתם ויעזבו את המקום, אזי עלה הוא לשם. כמו כן ביקר שם פעם נוספת.

עוד התבטא: "איך האב מיך דארט אזוי גוט געשפירט, דאס איז מיין הארץ, מיין חיות!" [הרגשתי שם טוב כל כך; זהו חיות לבבין]. והוסיף: "מען זאגט אז דער 'אהבת שלום' איז געוועהן א וואוילער יוד, יא, ער איז געוועהן א בראווער יוד!".

הדיין הנ"ל סיפר פעם לאדמו"ר ה"אמרי חיים", כי באוהל טמונים: ה"אהבת שלום" ולצדו הרבנית, בנם הרה"ק ר' יעקב שמשון, ולאחר הפסק מועט - הרה"ק ר' משה - בן הרה"ק ר' יעקב שמשון □ בעל ה"לקט עני".

ירושת יראי שמך:

בין חפצי הערך שנותרו מרבנו היו - התפלין שלו. כמוזכר (בספר כתר מלכות להרה"ח ר' נתן אלי' רוט הי"ו פרק ז סעיף ז ופרק טז סעיף ו), היו לרבנו שני זוגות תפלין - של רש"י ושל ר"ת - שירשם מאביו, אשר הפרשיות היו בכתיבת יד הרה"ק ר' צבי סופר זצ"ל, סופרו של מרן הבעש"ט זצוק"ל. התפלין האלה נפלו בירושה לבנו הרה"ק ר' דוד מזאבלטוב זצ"ל. לאחר פטירתו, נפלו התפלין של רש"י בגורלו של בנו הרה"צ ר' יחיאל מיכל מסטרוזניץ זצ"ל, ושל ר"ת נפלו בגורלו של בנו הרה"צ ר' יעקב זצ"ל אבד"ק זאבלטוב. הרה"צ ר' יחיאל מיכל שאל חוות דעת חותנו-זקנו הרה"ק ר' שלום מבעלז זצ"ל, האם יניח את התפלין הללו, והשיב לו: "אם תרגיש אצלך שביכלתך להניח התפלין של זקנך הק', אזי תניחן" - אך לא הניחן כל ימיו, כי לא הרהיב עוז בנפשו לומר שמרגיש כי ביכלתו להניחן. לימים הגיעו התפלין אל בנו (של רבי יחיאל) - הרה"צ ר' שלום מסטרוזניץ זצ"ל, הוא אמר, כי ישנה סברה שאת התפלין האלו הניחן גם כ"ק מרן הבעש"ט זצוק"ל, לפרקים.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

כמו כן נשאר הקיטל אשר בו התפלל רבנו בימים הנוראים. הקיטל עבר בירושה - בן אחר בן, ומאז התפללו בו כל מנהיגי השושילתא של בית קאסוב-ויזניץ, ועד היום בכלל - כיום נמצא הקיטל בבני ברק וב"ק אדמו"ר שליט"א מתפלל בו; ביומיים דראש השנה, ביום הקדוש ובהושענא רבה.

רבה"ק ה"דמשק אליעזר" ירשו מהסבא קדישא ה"אהבת ישראל" והורישו לכ"ק אדמו"ר ה"אמרי חיים" - הוא היה זהיר עד לאין שעור בעת לבישת הקיטל או בשעת הפשטתו. פעם לאחר התפלה, כשפשטו מעליו את הקיטל, הזהיר בהתרגשות: "לאט, לאט! קרע בקיטל □ הוא קרע בלביו!..."

זרע "אהבת שלום":

ברם ירושה נוספת נותרה מרבנו הקדוש והיא - המושג הנעלה בעל ערך מרומם של "זרע ה-אהבת שלום", מטבע לשון אשר טבעוהו מורי החסידות - מלבד ההגדרה של בני מלכים, גם בדורות הבאים החשיבו גדולי החסידות את צאצאי ה"אהבת שלום", וציינום לשבח - ההגדרה "זרע אהבת שלום" הפך להיות למושג חשוב ונכבד. ונציין פה כמה עובדות: הרה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנו זצ"ל, בהסכמתו לספר "עבודת הגרשוני", כותב בין היתר: "וחלילה לשום אדם בעולם ולשום מדפיס בעולם, להביא עוד הפעם את הספר הק' הנ"ל בדפוס, בלתי רשות זרע קודש נכדי הרב הקדוש מוהרמ"מ זצלה"ה מקאסוב".

כשהסבא קדישא בעל ה"אהבת ישראל" זי"ע ישב סמוך על שלחן חותנו הרה"ק בעל "אמרי נועם" זצ"ל בדז"יקוב, פעם כשכובד בברכת המזון, החזיק את הכוס של ברכה בצדה - באצבעותיו, כמנהג ויזניץ. הוציא אחד מבני ה"אמרי נועם" את הכוס מידי הסבא קדישא והניחה על כף ידו, כנהוג בדז"יקוב. על פני הס"ק לא ניכר שום רושם של הקפדה, והשאיר את הכוס על מעמדה, על כף היד.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

לאחר עריכת השלחן קרא ה"אמרי נועם" לבנו הנ"ל והוכיחו על מעשהו, באמרו: "ראה מה ההבדל בין זרע של ה"אהבת שלום" לבין בן דזיקוב - אילו היו עושים לך דבר כזה - כל ימיך היית יורד לחייו, ואילו הוא, לא איכפת לו כלל".

בימים ההם, כשבת הסבא קדישא בעל "אהבת ישראל" זי"ע בדזיקוב, נסע לשחר פני דודו - אחי חותנו - הרה"ק ר' משה מראזבדוב זצ"ל. בשמוע הצדיק על בואו, לבש בגדי שבת ויצא לקראת הס"ק. בניו המה ראו כן תמהו על אביהם הזקן, המכבד כל כך את האברך הצעיר אשר היה אז כבן שש עשרה, ברם הצדיק אמר להם: "אם יש לי זכיה כזו, שבא אלי זרע קודש של ה"אהבת שלום", לא אלבש לכבודו בגדי שבת?".

כ"ק אדמו"ר ה"אמרי חיים" זי"ע שבת בירושלים בשבת קודש פרשת משפטים - שקלים - שנת תשי"ב, ולעריכת שלחנו הטהור בא גם הרה"ק ר' מרדכי חיים (ר' מאטיל), האדמו"ר מסלונים זצ"ל. כאשר מקורביו רצו להניאו מללכת (עקב חולשת גופו - הוא היה מבוגר מה"אמרי חיים" בכעשרים שנה), אמר להם: "היתכן! נמצא כאן צדיק מזרע המלוכה, ולא אלך אליו?". במוצאי שבת התבטא, כי נראה בעליל, שנתקיימה ברבי מויז'ניץ ברכתו של הרה"ק מטשארני-אוסטראה זי"ע לתלמידו הרה"ק בעל "אהבת שלום" זי"ע, "שיתחדש המלוכה שלו... שלא יזוז ממנו ומבניו וב"ב מעתה ועד עולם" - "רואים זאת ברבי מויז'ניץ".

טוב ומיטיב:

אחד מרבותיו של ה"אהבת שלום" היה הרה"ק רבי משולם פייביש מזבאריז' זי"ע. ה"אהבת שלום", שהיה עדיין אברך, היה הולך אל רבו ברגל, מחוסר מעות לשכור עגלה. ערב אחד בדרכו אל רבו, עמד ה"אהבת שלום" להינפש באחת האכסניות אצל יהודי שהתגורר בקצה הכפר. ולפי שכל היום לא בא דבר מאכל לפיו, שאל את בעל האכסניה אם יוכל לתת לו לטעום משהו. בעל האכסניה השיב, שגם ילדיו עלו על יצועם ללא אוכל, וגם למחר אין לו לחם לתת לפיהם, כי הוא מחוסר פרנסה.

מלוה דמלכה - פרשת וירא

עם בוקר לאחר התפלה יצא ה"אהבת שלום" שוב לדרכו, לאחר שנפרד מבעל האכסניה, כשליבו נשבר בקרבו מעגמת נפש למראה הילדים הרכים, הרעבים ללחם.

בדרכו, פגש ה"אהבת שלום" עגלה נוסעת, ובה יהודי עשיר. העגלה נעצרה, והיהודי העשיר שאל את ה"אהבת שלום" לאן פניו מועדות. השיב לו ה"אהבת שלום", שהוא בדרכו אל רבו הרה"ק ר' פייביש מזבארז' אמר הגביר: "גם אני נוסע אל הרבי, ולמה הנך הולך ברגל? שמא תרצה להצטרף ולהמשיך את דרכך בעגלתי? בוא נא, עלה אל העגלה ואקח אותך אל הרבי".

ברם ה"אהבת שלום", שליבו היה שבור בקרבו על מצב המשפחה שאין לה לחם לפי הטף, עז היה רצונו לסייע לעני זה בעת צרתו, לפיכך השיב לגביר: "לא אוכל לנסוע עימכם, אלא אם תתנו לי מאה זהובים".

היטב חרה לו לגביר על הוצפתו של האברך, שהעז לבקש סכום כסף עתק בתמורה להצעתו הנדיבה להעלותו על עגלתו חנם, אולם כדי שלא להשיב את פניו ריקם, הסכים לתת לו המישה זהובים. ברם, ה"אהבת שלום" אמר לו: "אני לא ביקשתי לעלות על עגלתך. אם רצונך שאעלה על העגלה, הואל נא להוסיף כפי שביקשתי". העשיר לא הסכים, וה"אהבת שלום" בירכו לשלום והמשיך ללכת רגלי. העגלה גם היא המשיכה את דרכה.

רק החל הגביר להמשיך את נסיעתו, ורגשי חרטה עלו בליבו. הוא שב אל ה"אהבת שלום", ועתה ביקש להוסיף ולתת עשרים זהובים. ברם גם עתה לא אבה ה"אהבת שלום" לעלות על העגלה.

עתה כבר הבחין הגביר שאין האברך מפשוטי העם, וליבו לא נתן לו לעזוב אותו לבדו בדרך. הוא הסכים לתת לו את כל מאת הזהובים, ובלבד שיעלה על העגלה ויוכלו להמשיך בנסיעה.

אולם ה"אהבת שלום" השיבו: "לא כן, עדיין אין אנו ממשיכים בדרך". וגילה לו כי לסכום הזה הוא זקוק למען יהודי עני בעל "קרעטשמע" (אכסניה), שהוא מחוסר פרנסה וילדיו רעבים ללחם. וביקשו לשוב ולפנות לביתו של יהודי זה ולתת לו את הכסף.

מלוח דמלכה - פרשת וירא

שוב חרה לו לגביר על שאברך זה עוד מבקש ממנו להאריך את הנסיעה, אחרי שכבר נתן לו את כל הסכום, אך ביודעו שבלא זאת לא יסכים לעלות על העגלה, חשב בליבו: הבה ונראה את מעשיו הטובים של האברך המתעקש להיטיב ליהודי בכל ההידור. הוא סובב את העגלה והם נסעו ל"קרעטשמע". ה"אהבת שלום" זי"ע נכנס יחד עם הגביר, מסר לבעל האכסניה את מאת הזהובים, והורה לו ללכת לעיר לקנות יין-שרף, כדי שיהיה לו מה למכור ויוכל להביא לחם לילדיו הרעבים.

לפני שנפרד ה"אהבת שלום" מבעל האכסניה, לחש לו: "קח לך פנקס, ובו תרשום בכל יום את הרווחים בעסק הזה, כי בבוא הזמן תצטרך להתחלק עם העשיר שבא איתי, אשר נתן לי את הסכום שנתתי לך".

התיישבו בעגלה ונסעו יחד אל רבם. כאשר הגיעו אל הרח"ק ר' פייביש, פתח ואמר: "פנו מקום לעושי מצוה!" הוא קיבלם בשמחה רבה, וקירבם מאוד.

העולם הזה הוא גלגל חוזר. הלפו ימים ושנים, העני בעל הקרעטשמע - נהפך לגביר, ואותו גביר מיודענו ירד מנכסיו באופן נורא, עד שהצטרך לבריות, והתחיל ללכת מעיר לעיר לקבץ נדבות, וכך הוא הצטרף לאחת השיירות של עניים שהלכו רגלי מעיר לעיר לקבץ נדבות.

בימים ההם נודע שמו של ה"אהבת שלום" כרבי מפורסם, פועל ישועות וזורע צדקות, עניים ונצרכים רבים נהרו להתדפק על דלתותיו. את כולם החיה ה"אהבת שלום" בברכותיו, ובנתינת מעות ברוח נדיבה ובדרך כבוד.

יום אחד הגיע לקאסוב הגביר שנהפך לעני, וכאשר בא לבית ה"אהבת שלום", הכירו הרבי מיד, בעומדו ע"י הפתח בין שאר העניים. הורה ה"אהבת שלום" למשמשו שיקרא לעני הזה, ויכניס אותו לאדרו. הרבי קיבלו בסבר פנים יפות, והזכיר לו אותה נסיעה בעגלה, ואת הכסף שקיבל ממנו לתת ליהודי בעל האכסניה.

לאחר מכן נתן לו ה"אהבת שלום" מכתב ליהודי בעל ה"קרעטשמע", שכאמור נהפך לגביר, שבו

מלווה דמלכה - פרשת וירא

ביקש ממנו לעשות חשבון צדק עם מיטיבו, ושיתן לי חצי, מהרווח.

היהודי קיים את בקשת הרבי במלואה, ונתן לו חצי הונו מהעשירות שחננו ד'. העשיר לשעבר החל לסחור בכסף זה, והגלגל התהפך ומזלו שפר עליו, הוא שב להיות עשיר ובעל צדקה.

"כך - סיים רבינו זי"ע - דאג זקני ה"אהבת שלום" להיטיב ליהודי!"

בחלום אדבר בו:

בליל שישי י"ז בחשוון תש"ה, יומא דהילולא של ה"אהבת שלום", בבוא כ"ק מרן זצ"ל מתל-אביב לשבות לראשונה שב"ק בעיר בני-ברק, הגיע לביקור אצל המרא דאתרא הגה"צ רבי יעקב לנדא זצ"ל. במהלך הביקור, סיפר מרן את העובדה הבאה:

בעיר וויזניצא התגורר אחד מחסידי קאסוב, ור' שמואל עובדיה'ס שמו. היה זה יהודי שתורתו היתה אומנותו, הוא היה יושב בבית המדרש בוקר וערב בכל יום - פעם בקאסוב ופעם בוויזניצא - והתפרנס ממה שה"אהבת שלום" היה מעניק לו "זואכין געלט" [מעית שבוע] די מחסורו, כפי הנחוץ לו לפרנסת ביתו.

לר' שמואל היתה בת שהגיעה לפרקה והוא שידך אותה - בהסכמת ה"אהבת שלום" - לבנו של מלמד אחד מעיר אחרת.

לא ארכו הימים, וה"אהבת שלום" נתבקש לישיבה של מעלה.

ר' שמואל המשיך לשבת בבית המדרש כמנהגו מקדמת דנא, ושם מבטחו בהשי"ת שימשיך להמציא לו כדי הצטרפותו. ויהי בהגיע תור נשואי בתו, כפי שהותנה בין שני הצדדים, הגיע אליו מכתב מאת מחותנו, שיתכונן לחתונה, כי הגיעה העת לסלק את הנדוניה והמתנות. אך מחוסר אמצעים, לא השיבו ר' שמואל. כחלוף זמן מה, מאחר שלא ענהו, הגיעה איגרת שניה מאבי החתן, ואזהרה בעידה, כי באם לאו - יהיה מוכרח לנתק את הקשר.

ר' שמואל ובני ביתו, בקבלם את המכתב, נשתנו פניהם ככרום, כי לרש אין כל, והכלה בוכה על ימי נעוריה.

מלוח דמלכה - פרשת וירא

והנה בוויזניצא נהוג היה בחיי ה"אהבת שלום", שהרבי היה בא מדי שנה לשבות שבת אחת בעיר, בימי החורף. הסכום שנאסף בוויזניצא על ידי הקוויטלעך שמסרו אנשי העיר, היה עולה לשלוש מאות רובל-כסף בערך, מלבד נתינתו של גביר בשם ר' אברהם, שנהג לערוך סעודה גדולה לכבוד הרבי, ובעבור השתתפותו של הרבי היה נותן מאה רובל-כסף משל.ו.

העשיר ר' אברהם היו לו צאן ובקר ועבודה רבה בכפר שיפור, לא הרחק מוויזניצא, ברוב הפעמים היה שוהה שם כדי להשגיח על העבודה, ולעתות ערב היה שב לביתו, עייף ויגע מטורה הדרך.

באחד הלילות שלאחר הסתלקות ה"אהבת שלום", חלם ר' אברהם כי הרבי בא לשבות בוויזניצא כמימים ימימה, והוא הכין למענו סעודה בכבוד גדול, כדרכו מאז. הרבי נטל ידיו, ישב בראש השולחן כשסביבו חסידים רבים, ברך 'המוציא' והביאו לפניו את הדגים, וכמו כן חילקו מנות למסובים. כאשר סיימו לאכול את הדגים הביאו מרק עבור הרבי, אך ר' אברהם הבחין שהרבי עדיין לא נגע בדגים. לאחר-מכן הביאו גם בשר והניחו לפני הרבי, אבל הרבי לא טעם מאומה.

פנה ר' אברהם בשאלה: "מדוע אין הרבי טועם כלום?"

"איך אוכל לאכול אצל חסר-רחמים כמוך - השיבו הרבי - שאינו שם לב להשגיח על עניי עירו, להשתתף בצערם?"

פני העשיר החווירו מרוב חרפתו, והוא אמר: "רבי, לא אדע למה כוונתכם".

"הטרם תדע כי יושב כאן ר' שמואל הידוע, שמעודך לא נתת לו אף פרוטה אחת, ועתה הגיעה בתו לפרקא ולרש אין כל. שורש עבודתי היא ללמד את אנשי שלומי שתהיה להם אחדות, שיהיו רחמנים וגומלי חסדים - וכי אתה בן-חורין מכל זה?"

"רבי - הפטיר הגביר - מה שעבר אין, תנו לי תשובה ואקבל עליי".

"סדר תשובתך - נענה הרבי - שתשוב מדרכך הרעה ותקבל עליך לתת לר' שמואל די מחסורו אשר יחסר לו להוצאות החתונה, בדרך כבוד".

מלוה דמלכה - פרשת וירא

ר' אברהם קיבל עליו הכל כפקודת הרבי, ואז החל ה"אהבת שלום" לטעום מהמאכלים, עד שהסתיימה הסעודה, בשמחה רבה.

רבינו יצא מבית ר' אברהם, ומקול טריקת הדלת הקיץ ר' אברהם משנתו, והנה חלום. אך מה מאוד עגמה נפשו, כי לא ידע פתרונו. הוא קם ממשכבו בעוד ליל, וישם לדרך פעמיו, הסתובב ברחובות קריה, כי לא מצא מרגוע לנפשו. עד שרגליו הוליכוהו לבית המדרש בו היה ר' שמואל יושב, ומצאו כשהוא הוגה בתורת ד'.

ר' אברהם נכנס עמו בשיחה, ואגב כך שאלו: "מהיכן ירק זה חי?"

"כל זמן שהרבי היה חי - ענה ר' שמואל - היה הוא נותן לי די סיפוקי, וכעת הרי טרם עברו השלושים' מהסתלקותו; כל זמן שיש תחת ידי חפץ שאפשר למשכנו בתור משכון אצל הסוחרים - מה טוב..."

לשאלת ר' אברהם האם יש לו בנים ובנות, השיב ר' שמואל, כי יש לו כעת בת שהשתדך איתה.

"ומאין לכם נדוניה, בגדים ויתר ההוצאות" - שאל העשיר.

"הרבי נראה אלי לפני רגע - הפטיר ר' שמואל - ואמר לי שאתה תתן בידינו, שכן נראה גם אליך בחלום, וקבלת עליך שתתן לי די מחסורי".

ר' אברהם נבהל והשתומם מתשובת ר' שמואל, בראותו כי לא דבר ריק הוא, ולא זזה ידו מתוך ידו עד שערך עתו את החשבון, כמה ממון נחוץ לו לכל ההוצאות. לאחר-מכן סיפר אף הוא לר' שמואל על החלום המופלא שחלם.

כאשר סיפר מרן זצ"ל להגר"י לנדא על המופת המופלא, ועל התגלויותיו של מרן ה"אהבת שלום" בחלום, התלהט הרב כל-כך - מן המעשה ומאופן סיפורו של רבינו - עד שקם והתרומם מכסאו בהתרגשות....

אאמו"ר הרה"צ רבי אשר יונה זצ"ל היה מוסיף שכשהגיש ר' שמואל את החשבון הכללי של

מלוה דמלכה - פרשת וירא

הוצאות החתונה לר' אברהם ראה ר' אברהם שהוסיף שם גם בשביל עצמו שטריימעל וקאפטען שאל אותו ר' אברהם האם זה נכון לעשות כך ? אחרי שאני נותן לך את כל ההוצאות ענה לו ר' שמואל אם הרבי הטריח את עצמו לבוא מעולם העליון לומר לך ליתן לי את ההוצאות של החתונה מגיע לי גם שטריימעל וקאפטען חדש.

מעשי הצדקה של חסידי קאסוב של רבינו זצוק"ל:

הניגון "גוט שַׁבֶּת, גוט שַׁבֶּת" שאנו שרים לפני "שלום עליכם" הוא ניגון שמקורו מקאסוב.

אברכי חסידי קאסוב, "די פאר-צייטישע יודען, די חסידישע חניאקישע יודען" [החסידים הוותיקים והארוקים], היו נוהגים ללכת לקבץ מאכלים - "קובען [עוגות], לעקיך, לעבערלעך [כברים], א-שטיקעל הערינג" [דג מלוח], לאסיפת מרעים של ליל ש"ק. "אומזיסט האט מען דאך נישט געגעבין... האבען זיי אונטער געשפילט דעם ניגון "גוט שַׁבֶּת, גוט שַׁבֶּת" [הרי בחינם לא נתנו... לפיכך היו מפזמים את הניגון "גוט שַׁבֶּת"].

מרן זי"ע חזר ושר את הניגון, ואח"כ הוסיף: "דער ניגון האט א-טעם און א-חן. אמאהליגע יודען האבין געפיהלט א-טעם אין שבת" [הניגון □ יש לו טעם וחן. יהודים מדורות קודמים 'הרגישו טעם' בשבת].

(ע"כ מתוך ספר "שרפי קודש" סיפורי צדיקים שנשמעו מפי כ"ק מרן האמרי חיים זיעוועבי"א)